

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจร กรุงเทพมหานคร

The Motivation in Short Vocational Programs of Students in Bangkok Metropolitan Administration Mobile Vocational Training Centers

กรปภัช นารากิตติภัทร์, อุไร สุทธิแย้ม^{**}, ปิยะ ศักดิ์เจริญ^{***}, สืบพงษ์ ปราบใหญ่^{****}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์
1. ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ
พระยะสั้น ของ นักศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพ สัจจร
กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว
ด้านอาชีพ และด้านสังคม 2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใน
การเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของนักศึกษา
ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม
ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน
โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และหมวดวิชาเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าศึกษา
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจร
กรุงเทพมหานคร จำนวน 300คน ได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{**}รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{***}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

^{****}อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบง่าย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า 1) แรงจูงใจด้านส่วนตัวด้านอาชีพ
และด้านสังคมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
โดยนักศึกษามีแรงจูงใจด้านส่วนตัวเป็นอันดับแรก
รองลงมาคือ แรงจูงใจด้านสังคม และแรงจูงใจใน
ด้านอาชีพ เป็นอันดับท้ายสุด 2) ผลการวิจัยแรงจูงใจ
จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน
พบว่านักศึกษาที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
ต่างกัน มีแรงจูงใจด้านส่วนตัว ด้านอาชีพ และด้านสังคม
โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ยกเว้นนักศึกษาที่เรียน
หมวดวิชาเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจ ด้านส่วนตัว
ด้านอาชีพ และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น,

ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจร กรุงเทพมหานคร

Abstract

This is a survey research. The objective of this research were to: 1) study and compare motivation in short vocational program of students in Bangkok Metropolitan Administration Mobile Vocational Training Centers with 3 aspects, which were personal, occupational, and social motivation, and 2) to compare levels of motivation in taking short-term vocational training courses of students in Bangkok Mobile Vocational Training Centers, classified by age, education level, occupation, and course, and classified by such variables as age, education level, occupation, and category of curricula. Samples were 300 students, who studied short vocational programs of mobile training centers using simple random sampling technique, and statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA.

Findings revealed that (1) levels of personal, occupational, and social motivation in general and for each aspect, personal motivation was found to be at the highest level, followed by social and occupational motivation respectively, and 2) in this study, motivation levels classified by age, education level, occupation and the curriculum in general and on each aspect indicated no difference among students with different age, education level and occupation, while students with different curricula had different level of satisfaction at the significance level of 0.05.

Keywords: motivation, Short Vocational Programs, Bangkok metropolitan administration mobile vocational training centers

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกประเทศทั่วโลก มีแนวคิดทางการศึกษาสอดคล้องกันว่าการศึกษารากฐานที่จำเป็นของการพัฒนาประเทศ ทุกประเทศจึงพยายามจัดการศึกษาให้กับประชาชนของตน เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนแสวงหาระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา (อุดม เขยทิวศ์, 2551, หน้า 21) ในปัจจุบันประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคที่บุคคลสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วโดยอาศัยเทคโนโลยี คนในยุคนี้มีโอกาสที่จะเลือกและมีตัวเลือกให้มากมาย การศึกษาของประเทศไทยในอนาคตจึงควรที่จะมีความหลากหลายให้โอกาสผู้บริโภคได้เลือกตามต้องการความเจริญจึงจะเกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากอดีตที่ผ่านมาว่าแต่เดิมประเทศมีเพียงการศึกษาในระบบโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการประชาชนจำนวนมากได้รับการพัฒนาเมื่อมีการศึกษานอกระบบให้เลือก (ทิตินา เขมมณี, 2539, หน้า 355) ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) กรุงเทพมหานครแห่งความน่าอยู่อย่างยั่งยืน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, หน้า 6) ระบุว่า กรุงเทพมหานครมีประวัติความเป็นมาในฐานะเมืองหลวงแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ยาวนานกว่า 226 ปี เป็นศูนย์กลางทางการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจของประเทศ

และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรุงเทพฯ จึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสังคม มีสาธารณูปโภคต่าง ๆ อย่างครบสมบูรณ์ การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและการค้า การบริการของกรุงเทพฯ มาซึ่งปัญหาการปรับตัวแรงงานอพยพเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ และปริมาณพลได้สร้างปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและชุมชนแออัด มีผู้อาศัยแหล่งเสื่อมโทรมถึงประมาณ 2 ล้านคน ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพชีวิต จึงจำเป็นต้องมีมาตรการความช่วยเหลือด้านการจัดหาที่อยู่อาศัย เพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงลดทั้งการขยายพื้นฐานทางสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนยากจนในเขตเมืองให้ดีขึ้น จึงระบุให้กรุงเทพมหานครจัดการศึกษานอกระบบเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและทักษะการประกอบอาชีพ โดยดำเนินงานด้านการศึกษาวิชาชีพในลักษณะการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ดังนั้น เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งขยายระบบเครือข่ายการเรียนรู้ในสังคมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกรกรุงเทพมหานคร จึงเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่จะช่วยขับเคลื่อนนโยบายตามข้างต้นให้เกิดประสิทธิผล โดยศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกรอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายกลุ่มงานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ กองพัฒนาส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานด้านส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนเป็นแหล่งให้การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคม ช่วยเหลือผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในเวลากลางวัน ผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้างได้มีโอกาสศึกษาต่อด้านวิชาชีพ ตามความถนัด ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนโดยมุ่งสอนประชาชนเฉพาะเรื่อง เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะ โดยไม่จำกัด เพศ วัย และวุฒิการศึกษา

เพื่อจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพ หารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ลดปัญหาการว่างงาน และการดำเนินงานทางด้านการส่งเสริมอาชีพของกรุงเทพมหานครนี้ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทุกยุคทุกสมัย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย มีความเห็นว่า หลักสูตรการเรียนการสอนของศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกร กรุงเทพมหานคร เป็นสนองตอบความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงานที่หลากหลาย ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้สนใจเข้ารับการศึกษา เพื่อเป็นช่องทางและโอกาสที่จะเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้จะได้ยืนหยัดต่อสู้กับภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ในทุกรูปแบบ ซึ่งแนวคิดเทคนิคแรงจูงใจ เป็นวิธีหนึ่งที่ถูกละเลยและไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่เป็นเทคนิคที่เห็นผลรวดเร็วและไม่ต้องลงทุน จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ควรศึกษา เนื่องจากแรงจูงใจเป็น ตัวชี้วัดที่สำคัญของการตัดสินใจเข้าศึกษา ผลการศึกษาจะให้ทราบถึงแรงจูงใจและข้อมูลข้อคิดเห็นเสนอแนะอื่น ๆ ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกร กรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะนำข้อมูลมา เป็นแนวทางในการพัฒนา ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกร ของกรุงเทพมหานครและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนและเพื่อการเตรียมความพร้อมในการรับมือให้สามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกร กรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีหมวดวิชาเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานครทั้ง 5 ศูนย์ หลักสูตร 80 ชั่วโมงและ 160 ชั่วโมงทำการศึกษาใน วันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์-อาทิตย์ จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 1,250 คน
2. ตัวแปร 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วย แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพพลญจร กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ความหมายของการศึกษา อุดม เขยกิจวงศ์ (2551, หน้า 26) ให้ความหมายการศึกษาว่า การศึกษาเป็น ขบวนการเรียนรู้ที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เกิด (หมายถึง ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา) จนกระทั่งตาย เป็นการศึกษาดลอดชีวิต (Life-long Education) และการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกประเทศทั่วโลก มีแนวคิดทางการศึกษาสอดคล้องกันว่าการศึกษาเป็นรากฐานที่จำเป็นของการพัฒนาประเทศ ทุกประเทศจึงพยายามจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนของตน เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนแสวงหาระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

ประเภทของการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ (1) การศึกษาในระบบการ (2) ศึกษาอิสระแบบ (3) การศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้นิยามความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบการศึกษานอิสระแบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การศึกษาผู้ใหญ่ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544, หน้า35) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนจะพบว่ากลุ่มเป้าหมายหลักในการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ ประชากรส่วนใหญ่ที่เป็นนักการศึกษาผู้ใหญ่ และพัฒนากรต้องจัดการให้มีความรู้ความเข้าใจในการอบรมแทบทุกกิจกรรม ก็คือ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ (Adult Learner) หรือนักศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Students)

ความหมายของแรงจูงใจ นพคุณ สุขสถาน (2543, หน้า 208) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือการก่อให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง ทำให้เพิ่มพูนความสามารถความพยายามหรือทำให้พลังซ่อนเร้นอยู่ภายในพฤติกรรมการกระทำที่ทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจในการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายในสิ่งที่ต้องการอันจะนำมาซึ่งความพอใจ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ สุทธิพร บุญส่ง (2548, หน้า 148) ได้กล่าวว่า การที่จะเกิดแรงจูงใจได้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการซึ่งจะต้องมีความเกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) ความต้องการคือความไม่สมดุลหรือความไม่พอเพียง ความต้องการจะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายหรือจิตใจเกิดสภาวะไม่
2. แรงขับ (Drive) แรงขับถูกสร้างขึ้นเพื่อบรรเทาความต้องการให้ลดลง
3. เป้าหมาย (Goals) เป้าหมายในที่นี้หมายถึง สิ่งที่จะบรรเทาความต้องการการได้รับเป้าหมาย ก็จะหมายถึง การทำให้สภาพทางร่างกายหรือจิตใจกับสู่สภาพสมดุล

ประเภทของแรงจูงใจ สุทธิพร บุญส่ง (2548, หน้า 149-150) กล่าวว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งประเภทได้ 2 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจขั้นต้นหรือแรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางด้านร่างกาย และเกิดขึ้นโดยไม่ต้องเรียนรู้

2) แรงจูงใจขั้นที่สองหรือแรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary motive) หรือเรียกว่าแรงจูงใจทางสังคมก็ได้ เพราะเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมของคนในสังคม

แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจ สุทธิพร บุญส่ง (2548, หน้า 151-152) ทฤษฎีแรงจูงใจ เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ ทฤษฎีว่าด้วยลำดับขั้นของเกียรติของการพอใจของมนุษย์ ทฤษฎีที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ ทฤษฎีความต้องการของ ลัมคินส์ (Lumkins) ทฤษฎี X Y ของ แมคเกรเกอร์ (Mc. Gragor) และทฤษฎีของ แมคเคลแลนด์ (Mc. Clelland) และทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslows hierarchy of need)

ความหมายของการฝึกอาชีพ พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 การฝึกอาชีพ หมายความว่า การให้หรือเพิ่มพูนความรู้ ฝีมือและทัศนคติที่จะทำให้ผู้รับการฝึกสามารถทำงานในสาขาอาชีพที่รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีการเรียกค่าฝึกหรือค่าตอบแทน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุปัด ทองอินทร์ (2556) แรงจูงใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับแรงจูงใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา 2) เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ประชากรที่ใช้วิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ทั้ง3คณะวิชา ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ (5 ปี) ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5,684 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันศึกษา มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 3) นักศึกษาที่มีคณะต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ และด้านชื่อเสียงของสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการสนับสนุนของผู้อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ และด้านชื่อเสียงของสถาบัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 5) นักศึกษาที่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 6) นักศึกษาที่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริณา ศรีโคกล่าม (2556) แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2554 การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2554 โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงจูงใจแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2) แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.05 3) แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ของนักศึกษาระหว่างวิทยาเขตไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง แรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวง กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรในการวิจัย

ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวง กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ศูนย์ หลักสูตร 80 ชั่วโมงและ 160 ชั่วโมง ทำการศึกษาในวันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์-อาทิตย์ จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 1,250 คน รายละเอียดแต่ละศูนย์ ดังนี้ 1) ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวงตลาดนัดธนบุรี สนามหลวง 2) ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวงวัดรางบัว (ซอยเพชรเกษม 33) 3) ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวงพระราม 3 วัดด่าน 4) ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวง อาคารโกลด์ มาร์เก็ต 5) ศูนย์ฝึกอาชีพสัจจวง ศูนย์การค้าไอที การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน ได้จำนวน 297 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างให้เป็นจำนวนเต็มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนเท่ากับ 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษา

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร นอกเหนือจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มีลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaires) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบอย่างอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าสถิติ มาดำเนินการ ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน นำแบบสอบถามที่ได้คืนมานำมาจัดทำจำนวน 300 ฉบับ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ของนักศึกษาใน 3 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร

กรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีของ เซฟเฟ้ (Scheffe' post hoc comparison) 4) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในแต่ละด้านของศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดมาจัดกลุ่มคำตอบ แล้วใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงความถี่ตามจำนวนผู้ตอบในแต่ละประเด็น

ผลการวิจัย

จากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา นักศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ระดับการศึกษานักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 อาชีพ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 หมวดวิชาเรียน นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกศึกษามหัตถวิชาคหกรรม จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70

2. ผลการวิเคราะห์ เรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัตยูจร กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านส่วนตัว ด้านอาชีพ และด้านสังคม อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยนักศึกษามีแรงจูงใจส่วนตัว

เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ แรงจูงใจด้านสังคม และแรงจูงใจในด้านอาชีพเป็นอันดับท้ายสุด

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมวดวิชาเรียน พบว่านักศึกษาที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านส่วนตัวด้านอาชีพและด้านสังคมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนักศึกษาที่เรียนหมวดวิชาเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านส่วนตัว และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพสัจจกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านส่วนตัว ด้านอาชีพ และด้านสังคม อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยนักศึกษามีแรงจูงใจส่วนตัวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือแรงจูงใจด้านสังคม และแรงจูงใจในด้านอาชีพเป็นอันดับท้ายสุด ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. แรงจูงใจด้านส่วนตัว พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาต้องการมีความรู้ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อนและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเรียนและต้องการใช้

เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับโรเจอร์ นักการศึกษาผู้ใหญ่ของอังกฤษ (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2544, หน้า 47) กล่าวว่า เป็นการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในด้านที่เป็นความรู้ทั่วไป หรืออาจเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก (Creative Hobby) ซึ่งสอดคล้องกับ สุปัต ทองอินทร์ (2556, หน้า 57) ที่ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา ด้านเหตุผลส่วนตัวเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ต้องการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ไปประกอบอาชีพในอนาคต

2. แรงจูงใจด้านอาชีพ จากการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามีแรงจูงใจในเรื่องต้องการมีความรู้ใหม่ ๆ ไปประกอบอาชีพอิสระ และต้องการเรียนเพื่อเพิ่มความชำนาญในวิชาชีพที่เรียน สอดคล้องกับโรเจอร์ นักการศึกษาผู้ใหญ่ของอังกฤษ (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2544, หน้า 47) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจด้านอาชีพมีความสำคัญอย่างมาก ในการที่ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้ โดยการเข้าศึกษาอีกครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใหญ่วัยต้น ทั้งนี้ก็เพราะจะช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ ชาติไทย (2555, หน้า 62) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาด้านอาชีพของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

3. แรงจูงใจด้านสังคม จากการศึกษาค้นคว้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามีแรงจูงใจในเรื่องต้องการที่จะสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น สอดคล้องกับโรเจอร์ นักการศึกษา ผู้ใหญ่ของอังกฤษ (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2544, หน้า 47) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนค่อนข้างมากด้วยเหตุผลทางด้านสังคม นักศึกษาจึงเข้ามาเรียนเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ จามรี แซ่ม (2555, หน้า 52) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครูทางภาคเหนือจังหวัดลำพูน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านพบว่าด้านลักษณะทางสังคม อยู่ในระดับสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. ด้านส่วนตัว ควรพิจารณาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและเป็นการตอบสนองของความต้องการของผู้เรียน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรปรับหลักสูตรให้ทันตามความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน แผนกวิชาชีพที่

เปิดสอน ผู้เรียนจะได้รับโอกาสที่ดีและได้ประโยชน์สูงสุด

2. ด้านอาชีพ ควรมีการแนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพของผู้เรียน เพื่อเป็นการตัดสินใจในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับวัยและสมรรถภาพของผู้เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการมีความรู้ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อน และมองหาอาชีพเสริม หรือเป็นอาชีพที่ 2 ขึ้นไป

3. ด้านสังคม ควรติดต่อประสานงานกับอีกรุ่นอาชีพอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์อาชีพนั้นๆ และปรึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ก่อปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้ในการฝึกอาชีพไปประยุกต์ใช้ในอาชีพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ควรมีการศึกษาและประเมินผลความพึงพอใจในรายวิชาในการศึกษาหลักสูตรการฝึกอาชีพ เพื่อเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันตามยุคสมัย เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เข้าศึกษา

3. ควรมีการติดตามและประเมินผล ว่านักศึกษาผ่านหลักสูตรการศึกษาฝึกอาชีพแล้ว สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในอาชีพได้มากน้อยเพียงใด

4. เพิ่มกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และแนะนำการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียน

รายการอ้างอิง

- จามรี แซ่ม. (2555). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของนักเรียนเทคโนโลยี หมู่บ้านครูทางภาคเหนือ จังหวัดลำพูน**. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทัศนีย์ ชาติไทย. (2555). **แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา**. หลักสูตรและการสอน, วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทิตนา แหมมณี. (2539). **พัฒนาการด้านการศึกษาไทย ในสมัยรัชกาลที่ 9**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพคุณ สุขสถาน. (2543). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศรินภา ศรีโคกล่าม. (2556). **แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2554**. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการเรียนรู้พลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2548). **การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่นจำกัด.
- สุภัท ทองอินทร์. (2556). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อที่สถาบันการพลศึกษา**. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). **จิตวิทยาเพื่อการอบรมผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ: ธีระป๋อมวรรณกรรม.
- อุดม เขยกีวงศ์. (2551). **การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย**. กรุงเทพฯ: แสงดาวจำ.